

LA PAUSA BLANCA

Els quatre primers lliuraments d'aquesta secció, que han coincidit amb les quatre revistes de l'any 2001, s'han dedicat a la fotografia macro. Ara deixarem descansar el tema per entrar en qüestions més generals de fotografia de la natura. I començarem amb les peculiaritats de la fotografia en l'època en què som: l'hivern.

En l'estació freda la natura s'alenteix o, fins i tot, s'atura completament: els arbres caducifolis deixen de créixer, les plantes anyals desapareixen, els animals hibernants s'enterren (gripaus), queden en estat letàrgic (serps), entren en un profund sopor (óssos) o bé adopten una forma de resistència (les erugues o crisàl·lides de les papallones)...

■ LA NEU

A les zones altes, una capa de neu cobreix el paisatge. Alguns ambients aquàtics es gelen i els llacs d'alta muntanya es poden cobrir per una llosa de gel que dificulta els intercanvis de l'ecosistema amb l'exterior, però també constitueix un aïllant que permet que l'aigua de sota segueixi en estat líquid i, així, la vida continuï.

Sens dubte, el primer i més evident atractiu de l'època hivernal està en el canvi del color del paisatge que provoca la neu. Ella és responsable que zones no massa fotogèniques puguin proporcionar imatges suggestives. Les fotos de petits detalls, com una senzilla herba, poden adquirir un encant especial quan estan recobertes, per exemple, de flocs de neu o de gebre brillants. A part d'adoptar aquestes formes, l'aigua també pot quedar congelada quan regalima per les pedres i accidents del terreny, conformant les fisonomies i els perfils més inesperats. Aquest és el cas de la tercera fotografia (la més grossa), que capta una escultura efímera tallada per la natura.

I tot això com es fotografia?

Per als detalls –com l'indicat– cal tenir en compte el que s'ha comentat en els números anteriors (de l'any 2001). Tanmateix, en general, tant si es tracta de macro, com si captem un paisatge, la neu sempre constitueix una anomalia per a la mesura de la llum. Efectivament, en aquestes condicions, la càmera rep una llum molt intensa perquè el color blanc (el qual en realitat no és cap color, sinó una barreja de tots els colors) té un elevat grau de reflectància. Això significa que no absorbeix cap radiació de la franja visible (cosa que sí que succeeix en qualsevol color) i que retorna un percentatge alt de la llum que rep.

Per això, quan el sistema fotomètric d'una càmera mesura sobre la neu, reacciona tancant el diafragma o abaixant la velocitat d'obturació. Com a conseqüència, la neu quedarà amb una tonalitat grisenca irreal. Així mateix, encara que alguns detalls del paisatge es veuran bé, moltes pedres, plantes i troncs al descobert quedaran foscos perquè tenen força menys reflectància que el blanc.

La solució a tot això és **compensar l'exposició** en el sentit d'incrementar-la, és a dir, accionar el comandament cap al **+** al voltant d'un pas (un f o un stop); o sia, col·locar-lo en +1. Per assegurar un resultat òptim, cal fer almenys un parell de fotos més, amb valors per sobre i per sota d'aquest, és a dir, a +2/3 i +1 1/3. També podem fer el mateix mesurant en sistema manual (**M**). Si la nostra càmera no tingui la funció compensadora, en manual funcionaria de la mateixa manera, però en modes d'exposició automàtics (posicions **A**, **S** o **P**) s'hauria d'utilitzar el control de la sensibilitat (disminuint-la). Si, per exemple, tenim un rodet de 100 ISO, es farien les fotos a 50 (equival a +1), a 64 (+2/3) i a 40 (+1 1/3). Val a dir que en absolut té res a veure amb forçar el rodet (tema que tractarem en una altra ocasió), ja que són modificacions puntuals per a aquestes tres fotos, no per a la resta; i el rodet s'ha de revelar normalment, sense cap modificació.

Fent això, alguns elements poden quedar sobreexposats (més clars del compte), però en general el resultat millora molt: els troncs, arbres, pedres, etc. no queden foscos i, sobretot, la neu recupera la seva claredat i la brillantor del blanc pur.

■ LES FOTOS

Totes les fotografies han estat realitzades durant un viatge al sud de Finlàndia. La primera, a un bosc de pi roig (*Pinus sylvestris*) de Torsviken. La segona és d'un estany gelat a Koisjarvi i la tercera és un detall de les formes capritxoses del gel a Hango.

La foto núm. 1 no ha necessitat cap correcció perquè els elements fotografiats no retornen en conjunt més llum de la normal. La núm. 2, en canvi, sí que s'ha exposat a un diafragma més obert del que indicava el fotòmetre perquè la reflectància de la capa gelada és molt superior a la mitjana. Finalment, la núm. 3 té una correcció, però només de mig diafragma, ja que es veuen parts de la roca i globalment no retorna tanta llum com l'anterior.

ALBERT MASÓ

Fotos article: Albert Masó

Per a fotografiar un paisatge nevad, cal compensar l'exposició obrint aproximadament un pas.